

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 24.10.2005
KOM(2005)504 končno

SPOROČILO KOMISIJE SVETU IN EVROPSKEMU PARLAMENTU

Tematska strategija za varstvo in ohranjanje morskega okolja

{SEK(2005)1290}

1. UVOD

Morsko okolje je dragocena dobrina. Oceani in morja zagotavljajo 99 % razpoložljivega življenjskega prostora na planetu, pokrivajo 71 % zemeljske površine in vsebujejo 90 % biosfere ter imajo zato večjo biotsko raznovrstnost kot kopenski in sladkovodni ekosistemi. Morski ekosistemi imajo ključno vlogo pri podnebnju in vremenskih vzorcih. Morsko okolje, razen tega, da je nujno potrebno za samo življenje, tudi veliko prispeva h gospodarski blaginji, socialnemu dobremu počutju in kakovosti življenja.

Vseeno pa je morsko okolje pod velikim pritiskom. Hitrost poslabšanja njegove biotske raznovrstnosti, stopnje onesnaženja z nevarnimi snovmi in nastajajoče posledice podnebnih sprememb so nekateri od najvidnejših opozorilnih znakov. Nedavno s strani ZN objavljena presoja ekosistemov tisočletja je poudarila zmanjšanje staleža rib in škodljivo cvetenje alg, ki vodita do uničenja morskega življenja, kot dva od najpomembnejših primerov pospešenih, nenadnih in potencialno nepopravljivih sprememb ekosistemov.

Glede na vedno večjo zaskrbljenost v zvezi s stanjem evropskih oceanov in morij je 6. okoljski akcijski program EU vključil zavzemanje za razvoj Tematske strategije za varstvo in ohranjanje morskega okolja (v nadaljnjem besedilu strategija) s splošnim ciljem „pospeševanja trajnostne rabe morij in ohranjanja morskih ekosistemov“. Medtem ko je strategija osredotočena zlasti na varstvo regionalnih morij, na katera mejijo države EU, upošteva tudi mednarodno razsežnost v priznavanju pomena zmanjšanja vplivov EU na morska območja v drugih delih sveta, vključno z odprtimi morji.

Strategijo je treba obravnavati v širšem smislu razvoja nove pomorske politike EU. Potreba po takšni politiki izhaja iz gospodarskega, družbenega in okoljskega pomena pomorske razsežnosti v Evropi, kot je poudarjeno v Strateških ciljeh Komisije za obdobje 2005–2009. Gre za vizijo Evrope z dinamičnim morskim gospodarstvom v skladu z morskim okoljem, ki ga podpira odlična pomorska znanost. Zelena knjiga bo predstavljena v prvi polovici leta 2006 ter bo opredelila obseg in glavne usmeritve te politike. Strategija bo neposredno prispevala k prizadevanjem za prihodnjo pomorsko politiko EU.

Pobude, ki jih sprejema EU o pomorskih zadevah, kažejo na vedno večje priznavanje pomena in občutljivosti morskih ekosistemov. Številne države članice EU in države, ki niso članice EU, so v zadnjih letih sprožile pomembnejše politične pobude. Izhodišče vseh teh politik je, da je visoka raven varstva morskega okolja osnovni pogoj za uveljavitev celotnega gospodarskega potenciala oceanov in morij.

2. VEDNO SLABŠE STANJE EVROPSKEGA MORSKEGA OKOLJA

Evropsko morsko okolje se srečuje z vedno večjimi in resnimi nevarnostmi. Komisija je te nevarnosti opisala v Sporočilu iz leta 2002¹. Dokazi o vedno slabšem stanju naših morij in oceanov se v zadnjih treh letih še naprej kopičijo. Evropska morska biotska raznovrstnost se zmanjšuje in se še naprej spreminja. Morski habitati se uničujejo, propadajo in so moteni.

¹ COM(2002) 539.

Glavne nevarnosti za morsko okolje, ki so bile ugotovljene, vključujejo učinke podnebnih sprememb, onesnaževanje (vključno z onesnaženjem z nevarnimi snovmi, snovmi iz virov na kopnem, smetmi, mikrobiološkimi snovmi, razlitjem nafte zaradi nesreč in dolgotrajnega onesnaževanja zaradi ladijskega prometa ter raziskovanja nafte in plina na morju, onesnaženje zaradi razstavljanja ladij in obremenitve s hrupom), vplivi komercialnega ribolova, vnos tujerodnih (eksotičnih) vrst, zlasti z izpusti balastne vode ladij, obogatitev s hranilnimi snovmi (eutrofikacija) in z njimi povezano cvetenje alg ter nezakonite izpuste radionuklidov (več informacij o nevarnostih in pritiskih je v presoji vplivov, ki je priložena k strategiji).

Sedanje poslabšanje stanja morskega okolja in z njim povezana erozija njegovega ekološkega kapitala ogrožata ustvarjanje bogastva in zaposlitvene možnosti, ki izvirajo iz evropskih oceanov in morij. Če se to ne bo obravnavalo, bo ogrozilo zmožnost pomorskega sektorja EU, da veliko prispeva k lizbonski strategiji.

Zlasti bi bile prizadete gospodarske dejavnosti, ki so neposredno odvisne od kakovosti morskega okolja. Ključni turistični sektor bi bil resno prizadet. Glede ribištva je bilo ocenjeno, da bo samo izguba dohodka zaradi prekomernega ribolova trsk v Severnem in Baltskem morju v letu 2002² dosegla 400 milijonov EUR. Druge ocene napovedujejo, da bi se lahko promet britanskega ribištva zmanjšal na 30 %, če bi se s staležem slabo upravljalo in se industrija ne bi posodobila, da bi postala konkurenčna³.

3. NEUSTREZEN INSTITUCIONALNI OKVIR ZA UPRAVLJANJE MORIJ

Obstajajo institucionalne omejitve za boljše varstvo evropskega morskega okolja:

- Na ravni EU in nacionalni ravni obstajajo številni ukrepi, ki v neki meri prispevajo k varstvu morskega okolja, vendar je večina teh ukrepov sektorskih in ni bila namenjena posebno za varstvo morskega okolja.
- Za veliko evropskih regionalnih morij veljajo mednarodne konvencije in veliko teh konvencij je odlično prispevalo k varstvu morja. Vseeno pa imajo te konvencije malo izvršilnih pooblastil in to ogroža njihovo učinkovitost pri doseganju dogovorjenih ciljev.
- Na svetovni ravni je malo prepletanja med velikim številom obstoječih strategij, konvencij in sporazumov. Številni mednarodni sporazumi o morskem okolju se srečujejo z velikimi izzivi pri izvajanju in uveljavljanju. To je sporno zaradi globalne narave nekaterih morskih dejavnosti – npr. ladijskega prometa.

Razvoj strategije je že veliko prispeval k povečanju usklajevanja prizadevanj za varstvo morja, še zlasti s konvencijami o regionalnih morjih. Obveznosti prispevanja k strategiji so sprejele Helsinška komisija za varstvo Baltskega morja ter Konvencija iz Osla in Pariška konvencija o varstvu severovzhodnega Atlantika na skupnem ministrskem srečanju v Bremnu junija 2003; in Barcelonska konvencija o varstvu Sredozemskega morja na ministrskem srečanju v Kataniji novembra 2003.

² Svetovni sklad za naravo, 2002.

³ Vladni urad Združenega kraljestva, 2004.

Da bi se gradilo na napredku, doseženem prek obstoječih institucij, politik in konvencij ter sprejelo ukrepe za nadaljnji napredek, obstaja potreba po oblikovanju jasne prednostne vizije za morsko okolje in z njim povezanimi politikami. Močna politika EU o varstvu morja bo dopolnila in okrepila sedanje krpanje institucionalnih dogovorov z zagotavljanjem pravno izvršljivega okvira, znotraj katerega bo posamezna država članica delovala ob podpori institucij EU. Še zlasti bodo, glede na regionalne konvencije, zaradi svoje dolgotrajne znanstvene in tehnične usposobljenosti ter zmožnosti delovanja kot povezava z državami, ki niso članice EU, postale neprecenljiv partner pri izvajanju strategije EU. Glede na obstoječe institucionalne in pravne sporazume na mednarodni/svetovni ravni (npr. IMO, UNCLOS) se bo politika EU razvila v zvezi z Zeleno knjigo o pomorski politiki.

4. NEZADOSTNA BAZA ZNANJA

Dobra politika je odvisna od kakovostnih informacij. Obstoječi programi spremljanja in presoje niso ne celostni ne popolni. Znanje, ki so ga ustvarili, razkriva veliko pomanjkanja informiranosti o stanju evropskega morskega okolja, učinkovitosti obstoječih ukrepov ter raznih nevarnosti in pritiskov zaradi človeških dejavnosti.

Nov pristop k spremljanju in presoji morja ter uporabi znanstvenih informacij se zahteva na različnih ravneh upravljanja, kar mora opredeliti in zapolniti vrzeli v znanju, zmanjšati zbiranje podvojenih podatkov in raziskav ter spodbujati usklajevanje, široko razširjanje in uporabo morske znanosti in podatkov. To mora povzročiti veliko večjo učinkovitost sektorjev in institucij.

Ta novi pristop k presoji in spremljanju morja bo temeljil na obstoječih programih, vključno z Uredbo o zbiranju podatkov v skladu s SRP, in bo prilagojen zagotavljanju popolne skladnosti z ustreznimi novimi pobudami Komisije (INSPIRE in GMES).

5. REŠEVANJE IZZIVA

Skupek vseh obstoječih ukrepov in prizadevanj za varstvo morskega okolja ni dovolj, da bi zagotovili zeleno raven varstva in ohranjanja.

Preprečevanje nadaljnega zmanjšanja biotske raznovrstnosti in poslabšanja morskega okolja ter pospeševanje obnove morske biotske raznovrstnosti zahteva celostno politiko za varstvo in obnovo, ki upošteva vse pritiske in določa jasne, operativne cilje in ukrepe.

5.1. Splošni cilj strategije

Cilj strategije je varstvo in obnova evropskih oceanov in morjih ter zagotovitev, da se človeške dejavnosti opravljajo na trajnosten način, da bodo sedanje in prihodnje generacije uživale v biološko raznolikih in dinamičnih oceanih ter morjih, ki so varni, čisti, zdravi in produktivni, ter da bodo imele od njih koristi.

5.2. Ključni elementi pri oblikovanju strategije

Če želi EU doseči ta visoko zastavljen cilj, bo potreben nov pristop in načela za oblikovanje in izvajanje prihodnje strategije EU, kar vključuje:

- **Dvojni EU/regionalen pristop**, ki na ravni EU določa skupno sodelovanje in pristope med državami članicami ter tretjimi državami, ki mejijo na oceane in morja EU, vendar pušča načrtovanje in izvajanje ukrepov na regionalni ravni, da se upošteva raznolikost možnosti, težav in potreb morskih regij, za katere so potrebne prilagojene rešitve.
- **Pristop, ki temelji na znanju**, da se doseže utemeljeno oblikovanje politike.
- **Pristop, ki temelji na ekosistemih**, s katerim se bo s človeškimi dejavnostmi, ki vplivajo na morsko okolje, upravljalo na celosten način s spodbujanjem ohranjanja ter pravične trajnostne rabe oceanov in morij.
- **Pristop sodelovanja**, ki zagotavlja široko sodelovanje z vsemi interesnimi skupinami in pospeševanje sodelovanja z obstoječimi konvencijami o regionalnih morjih.

5.3. Potreba po novem instrumentu politike

Če EU želi zavarovati in ohraniti stanje morskega okolja, je treba sprejeti večje ukrepe in EU si mora zagotoviti sredstva, potrebna za zagotovitev uresničitve. Okvir za izboljšano sodelovanje mora zagotoviti:

- visoko raven varstva za evropske oceane in morja;
- izboljšano bazo znanja za utemeljeno oblikovanje politike;
- celostne in stroškovno učinkovite ukrepe za zmanjšanje pritiskov;
- učinkovito spremljanje in presojo za zagotovitev, da bodo cilji izpolnjeni in da bodo ukrepi prinesli rezultate.

Obravnavanih je bilo več možnosti (podrobnosti o tem so v priloženi presoji vplivov). Prva možnost bi bila omejitev ukrepov na zaostritev obstoječe zakonodaje in politik, ki vplivajo na morsko okolje. Po podrobni oceni ta možnost ni bila izbrana, ker ne bi bila dovolj za zagotovitev visoke ravni varstva morskega okolja, ki jo zahteva Pogodba: sektorske politike obravnavajo sestavne dele morskih ekosistemov ločeno in ne kot celoto, njihovi cilji pa se pogosto razlikujejo in so si lahko celo protislovni.

Druga možnost bi bila spodbujanje sodelovanja s prostovoljnimi obvezami držav članic in konvencijami o regionalnih morjih. Vseeno pa ne bi bilo mogoče ustvariti izboljšane okvira za sodelovanje, če bi v smislu takšne prostovoljne ureditve lahko države članice enostransko zmanjšale stopnjo varstva, za katero menijo, da je ustrezna, ali da ne bi prispevale k razvoju izboljšane baze znanja ali da bi zavrnilo sprejetje stroškovno učinkovitih ukrepov, s čimer bi se breme prerazporedilo na druge. Ta možnost se zato tudi ni ohranila.

Na podlagi zgornjega Komisija meni, da je za doseg cilja strategije potrebna zavezujoča pravna obveznost. V zvezi z izbiro instrumenta je bil sprejet prilagodljiv pristop, ki spoštuje subsidiarnost. Komisija predlaga Direktivo o morski strategiji, z ambicioznim področjem uporabe, vendar ne s pretirano predpisujočimi orodji. Predpisujoč instrument bi bil napačna pot, ker bi onemogočil upoštevanje regionalne razsežnosti.

5.4. Značilnosti Direktive o morskimi strategiji

Cilj je doseganje dobrega okoljskega stanja evropskega morskega okolja do leta 2021. Ta datum sovpada s prvim pregledom načrtov upravljanja povodja v skladu z okvirno direktivo o vodah (WFD), ki omogoča medsebojno dopolnjevanje na področju nadaljnjega izvajanja obeh direktiv.

Direktiva bo opredelila le skupne cilje in načela na ravni EU. Direktiva bo uvedla evropske morske regije in opredelila morebitne podregije kot upravne enote za izvajanje, na podlagi hidroloških, oceanografskih in biogeografskih značilnosti. Na ravni EU ne bodo določeni nobeni posebni ukrepi za upravljanje.

Za morske vode pod njihovo suverenostjo ali pristojnostjo v posamezni morski regiji ali podregiji bodo morale države članice, v tesnem medsebojnem sodelovanju, razviti morske strategije, vključno s presojo pritiskov in nevarnosti, ki vplivajo na morsko okolje; regionalne okoljske cilje; kazalce in ukrepe spremljanja za oceno napredka za doseg te ciljev. Na tej podlagi se bo od držav članic zahtevalo, da razvijejo in izvajajo programe ukrepov, da bodo dosegle dobro stanje okolja, v tesnem sodelovanju z drugimi državami članicami in zadevnimi tretjimi državami. Da bodo to dosegle, se bo spodbujalo delalo na podlagi konvencij o regionalnih morjih.

Kadar bodo vprašanja, ki jih prepoznajo države članice, na področju pristojnosti Skupnosti, bodo morale države članice obvestiti Komisijo. Komisija lahko pove, kako politike EU obravnavajo to težavo, ali se sklicuje, kadar je to potrebno, na načrtovane prilagoditve ali ukrepe, ki jih je treba sprejeti kot del upravljanja in rednega kroga oblikovanja teh politik – npr. SRP ali skupna kmetijska politika (SKP). Kadar so vprašanja povezana z dejavnostmi, ki se obravnavajo v smislu splošnih sporazumov in konvencij, kot sta UNCLOS ali IMO, se lahko razvije usklajeno stališče EU v teh organih.

Direktiva predvideva posebne okoliščine in področja, na katerih bi bilo nemogoče, da bi država članica dosegla stopnjo ambicioznosti zastavljenih okoljskih ciljev, da bi se upoštevale posebne okoliščine nekaterih morskih regij.

Postopek izvajanja se bo ponavljal in upravljanje bo prilagodljivo z rednimi pregledi, ki bodo upoštevali podatke, zbrane s programi spremljanja, novim razvojem in vplivi uvedenih ukrepov.

6. SINERGIJE Z DRUGIMI POLITIKAMI

6.1. Prihodnost pomorske politike EU

Sporočilo iz marca 2005 o prihodnosti pomorske politike EU poudarja naraščajoče mednarodno priznavanje, da so oceanske zadeve med seboj povezane in zahtevajo celovit pristop za učinkovito upravljanje konkurenčne rabe morij in krepitev njihove možnosti rasti brez ogrožanja morskih ekosistemov.

Pri razvoju izboljššanega usklajevanja v zvezi z okoljskimi vprašanji bo strategija zagotovila okoljski steber za prihodnjo pomorsko politiko. Določila bo potek dogajanj, ki se zahteva za varstvo morskih ekosistemov, od katerega je odvisno trajnostno bogastvo, produktivnost in zaposlitvene možnosti ter širše dobro počutje ljudi, ki izvira iz oceanov in morij.

Eno od osrednjih vprašanj, ki se ga bo morala lotiti prihodnja pomorska politika, bo vprašanje okvira splošnega upravljanja, prek katerega se bo lahko urejalo uporabnike in uporabe oceanov in morij. To se bo obravnavalo v Zeleni knjigi o pomorski politiki. Prvi korak pomenijo ureditve upravljanja, predvidene v morski strategiji. Možnosti za nadaljnji razvoj širšega upravnega okvira, ki ga je treba izdelati v skladu s pomorsko politiko, morajo upoštevati tudi zelo raznolike pravne in politične posebnosti vsakega od evropskih regionalnih morij, od Baltskega morja s sedmimi državami članicami EU in Rusko federacijo do Sredozemlja, kjer niso bile razglašene izključne ekonomske cone, in EU mora sodelovati s številnimi tretjimi državami.

6.2. Druge politike EU

6.2.1. Sinergije z drugimi okoljskimi ukrepi in pobudami

Medtem ko so bili na ravni EU sprejeti številni ukrepi in pobude, ki v neki meri prispevajo k varstvu morskega okolja, pa ti ukrepi niso bili posebno namenjeni varstvu morskega okolja.

- K povečevanju okoljske zaščite morskega povodja v notranjosti prek izboljšanja kakovosti sladke vode bo veliko prispevalo izvajanje okvirne direktive o vodah. Redne razprave med Komisijo in direktorji za vodo v državah članicah – ki nadzirajo postopek izvajanja WFD prek skupne izvajalske strategije – o strategiji in njenem prepletanju z WFD, bodo še naprej potekale na podlagi pretekle prakse, da bi se dosegle kar najboljše sinergije.
- Izvajanje druge ustrezne zakonodaje o vodah v EU – Direktive o čiščenju komunalne odpadne vode in Direktive o nitratih – prav tako ostaja prednostna naloga, ker bo povzročilo zmanjšanje morske evtrofikacije.
- Nadaljnja prizadevanja za boj proti podnebnim spremembam prispevajo k izpolnjevanju ciljev strategije. V tem smislu je treba prispevanje priobalne energije vetra k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov oceniti na uravnotežen način, ob upoštevanju okoljskih kot tudi konkurenčnih vidikov.
- Strategija ne razveljavlja ali preprečuje obveznosti v skladu z Direktivo o habitatih in Direktivo o pticah v morskem okolju. Strategija pa bo spodbujala dolgoročno podpiranje varstva in obnove teh habitatov in vrst, še zlasti z izboljšanjem širših okoljskih razmer morskega okolja.
- Glede na zapletene povezave med obalnim območjem in morskim okoljem bo izvajanje strategije zagotovilo podporni okvir za nacionalne strategije, ki so predvidene s Priporočilom o celostnem upravljanju obalnih območij, in za prostorsko načrtovanje na splošno.
- Precejšnja sinergija bo dosežena med strategijo in izvajanjem drugih tematskih strategij, razvitih kot del 6. okoljskega akcijskega programa – o zraku, tleh, pesticidih, recikliranju, virih in mestnem okolju. Še zlasti ključno vprašanje emisij iz ladijskega prometa je obravnavano v Strategiji o zraku in še zlasti v nedavno sprejeti Direktivi glede deleža žvepla v gorivih za ladje.
- Sledenje onesnaženja morskih živih organizmov, ki ga bo omogočila Strategija o okolju in zdravju, bo omogočila tudi prispevanje k strategiji.

6.2.2. *Nadaljnja prizadevanja za vključevanje*

- Ribištvo bo prispevalo prek reformirane SRP in ukrepov za sanacijo okolja, ki jih predvideva, kar bi moralo imeti koristi za biotsko raznovrstnost ulovljenega staleža rib ter neciljne morske vrste in ekosisteme. Sinergije bodo razvite z novo ustanovljenimi regionalnimi svetovalnimi sveti. Glede na prednostne ukrepe, ki izhajajo iz izvajanja strategije na nacionalni ravni se bodo morda zahtevali ukrepi za upravljanje ribištva, kar je treba upoštevati v SRP.
- Obsežni zakonodajni paketi o morski varnosti, razviti v zadnjih nekaj letih na ravni EU, bodo imeli ključno vlogo. Presoje na regionalni ravni kot del strategije lahko pokažejo, da bodo potrebna dodatna prizadevanja in pobude za nadaljnje zmanjšanje okoljskih vplivov ladijskega prometa, kot je razvoj alternativnih načinov prevažanja surove nafte in naftnih derivatov, na primer po cevovodih ali železnici.
- Kopenske človeške dejavnosti imajo velik vpliv na kakovost morskega okolja in to poudarja pomen vključevanja upoštevanja varstva morja v ključna politična področja, kot so kmetijstvo, energija, industrija, turizem ter obalni in regionalni razvoj. Posebno pozornost je treba nameniti odnosu med morską strategijo in obrobniimi obalnimi regijami EU.
- 7. okvirni program EU za raziskave bo imel pomembno vlogo s pospeševanjem dejavnosti uporabnih raziskav morskih ekosistemov in dinamike ter trajnostne rabe morskih virov.
- Dejavnosti za zagotovitev ustreznega upravljanja z industrijskimi in osebnimi odpadki, ki vplivajo na morską okolje, je treba dejavno izvajati. V zvezi z učinkovitim ravnanjem z jedrskimi odpadki bi Komisija poudarila pomen dosege sprejetja njenega nedavnega predloga o ravnanju z jedrskimi odpadki.

6.2.3. *Mednarodna razsežnost*

Izvajanje strategije bo omogočilo EU, da bo izpolnila obveznosti, sklenjene v skladu z ustreznimi mednarodnimi sporazumi, in bo izboljšalo prispevanje EU k globalno dogovorjenim ciljem. Prav tako se države članice vzpodbujajo, da ratificirajo in izvajajo mednarodne konvencije, katerih namen je varovanje morskega okolja (npr. Mednarodna konvencija o nadzoru in upravljanju balastne vode ladij in sedimentov in Mednarodna konvencija o nadzoru in upravljanju škodljivih sistemov pred obraščanjem ladij). Ker je morską okolje v svoji osnovi čezmejno, nadaljnja prizadevanja EU za pospešitev varstva morskega okolja na svetovni ravni ostajajo prednostna naloga, vključno z občutljivim področjem ohranjanja in rabe globokomorskih virov.

EU bo v okviru Konvencije ZN o biotski raznovrstnosti še naprej izvajala ustrezne odločitve za globalno zaustavitev zmanjšanja biotske raznovrstnosti. Strategija bo pospešila napore EU za doseganje ciljev Konvencije o biotski raznovrstnosti, povezane z morjem. Komisija bo okrepila korake k povečanju trajnosti ribiških sporazumov z državami v razvoju, sklenjenimi na podlagi SRP.

Politika razvojnega sodelovanja EU je še naprej bistvena za podpiranje prizadevanj držav v razvoju za varstvo, ohranjanje in trajno izkoriščanje njihovih morskih virov, vključno z območjem za razstavljanje ladij.

6.3. Sodelovanje z udeleženci, ki niso iz EU

6.3.1. Sodelovanje s konvencijami o regionalnih morjih

Konvencije o regionalnih morjih, ki zagotavljajo forume, znotraj katerih Skupnost, države članice EU in tretje države sodelujejo in so pridobile obsežno strokovno znanje na področju varstva morskega okolja, je treba uporabiti za spodbujanje potrebnega usklajevanja. Strategija bo olajšala izboljšano sodelovanje s temi konvencijami in še naprej spodbujala izmenjave in medsebojno bogatenje. To bo zagotovilo najboljši možen okvir za sodelovanje in omogočilo znatno večjo učinkovitost, ker ne bo ustanovljena nobena začasna struktura.

6.3.2. Sodelovanje s tretjimi državami

Cilj strategije je krepitev medsebojnega sodelovanja s tretjimi državami, s katerimi ima EU skupne oceane in morja. Še zlasti bodo pomembni dvostranski okviri za sodelovanje med EU in tretjimi državami, vključno s sporazumi o partnerstvu in sodelovanju, sklenjenimi z večino sosednjih držav, ter akcijski načrti, razviti v smislu evropske sosedске politike. Energetski dialog med EU in Rusijo bo tudi prispeval k varstvu morskega okolja s krepitvijo prevoza nafte po kopnem in izboljšanjem varnosti prevoza nafte po morju.

Ustrezna finančna podpora se mora usmeriti prek obstoječih in prihodnjih mehanizmov za podpiranje prizadevanj za sodelovanje z zadevnimi tretjimi državami – še zlasti prek Instrumenta evropske sosedске politike in drugih ustreznih finančnih instrumentov.

7. ZAKLJUČEK

Morsko okolje je ogroženo. To zahteva učinkovito ukrepanje EU, ker je varstvo baze virov predpogoj za dosego trajnostnega bogastva in ustvarjanja delovnih mest, povezanih z evropskimi oceani in morji, ter izboljšanje kakovosti življenja. Ker želi EU oživiti in okrepiti svoje gospodarstvo, lahko k temu veliko prispeva učinkovito varstvo morskega okolja.

Strategija bo preverjena leta 2010 in vključena v končno oceno 6. okoljskega akcijskega programa.